

WOJEWODA LUBUSKI

PS-V.431.9.2013.MRod

Gorzów Wlkp., dn. 16 października 2013 r.

Pani

Renata Bożemska-Janicka

Kierownik

Ośrodka Pomocy Społecznej

w Dąbiu

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2006 r. Nr 139, poz. 992 ze zm.), w związku z art. 3 ust. 2 i art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2009 r. Nr 31, poz. 206 ze zmianami) i art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2011 r. Nr 185, poz. 1092) Lubuski Urząd Wojewódzki w Gorzowie Wlkp. przeprowadził kontrolę problemową w zakresie realizacji zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych. w Ośrodku Pomocy Społecznej w Dąbiu (ul. Szeroka 6c, 66-615 Dąbie), gdzie Kierownikiem jednostki kontrolowanej, w okresie objętym kontrolą jest Pani Renata Bożemska.

Kontrolą zostały objęte zagadnienia z zakresu zasadności przyznawania i wypłacania świadczeń opiekuńczych.

Kontrolę przeprowadził zespół kontrolny w składzie: Małgorzata Rodak – starszy inspektor w Wydziale Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp. – przewodniczący zespołu kontrolnego oraz Julita Zielińska - inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp. - członek zespołu kontrolnego - w dniu 13.08.2013 r.,

na podstawie upoważnień do przeprowadzenia kontroli nr 335-1/2013 i nr 335-2/2013 z dnia 08 sierpnia 2013 r. O terminie przeprowadzenia kontroli zawiadomiono jednostkę kontrolowaną w dniu 09 sierpnia 2013 r. (ZPO), oraz fax-em dnia 06.08.2013 r.

Jednostka kontrolowana realizuje zadania zlecone na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2006 r. Nr 139, poz. 992 ze zmianami); uchwały Nr XXVI/167/2013 Rady Gminy Dąbie z dnia 28 marca 2013 r. w sprawie nadania statutu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Dąbiu, upoważnienia nr 1/2013 oraz upoważnienia nr 2/2010.

Z przedstawionych w trakcie kontroli zakresów czynności, uprawnień i obowiązków, wynika, iż realizacją zadań z zakresu ustawy o świadczeniach rodzinnych zajmuje się jedna osoba : Pani Elżbieta Jóźwiak –referent. Nadzór nad prawidłową realizacją zadania sprawuje Pani Renata Bożemska –Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Dąbiu.

W trakcie kontroli wyjaśnień udzielała Pani Elżbieta Jóźwiak – referent w Ośrodku Pomocy Społecznej w Dąbiu.

W toku kontroli ustalono, co następuje:

1. Prawidłowość i zasadność przyznawania świadczeń pielęgnacyjnych - *oceniono pozytywnie z uchybieniami.*

Podczas czynności kontrolnych starano się ustalić, czy jednostka kontrolowana z należytą starannością i rzetelnością, jak również w oparciu o obowiązujące przepisy przyznawała świadczenia pielęgnacyjne. W tym celu skontrolowano 50 % decyzji realizowanych w miesiącu lipcu 2013 r. Oceny dokonano na podstawie mierników odnoszących się do kontrolowanego zagadnienia.

Ponadto badając dokumentację źródłową próbowano ustalić:

- czy decyzje przyznające świadczenia pielęgnacyjne wydawane są przez osoby uprawnione?

W trakcie kontroli ustalono, iż pracownik merytoryczny zajmujący się realizacją zadań z zakresu przyznawania świadczeń pielęgnacyjnych posiada stosowne upoważnienie do

prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń rodzinnych i do wydawania w tych sprawach decyzji.

- czy wnioski o przyznanie świadczenia były kompletne?

Z informacji uzyskanej od jednostki, przed przystąpieniem do czynności kontrolnych ustalono, iż w miesiącu lipcu 2013 r. 15 rodzinom zostało wypłacone świadczenie pielęgnacyjne. Kontroli poddano dokumentację 8 rodzin, którym w miesiącu lipcu 2013 r. zostało przyznane świadczenie pielęgnacyjne. Wszystkie decyzje wydane były w oparciu o kompletny wniosek. Do wniosku dołączane były między innymi orzeczenie o niepełnosprawności lub o znacznym stopniu niepełnosprawności, dokument stwierdzający tożsamość osoby ubiegającej się o świadczenie pielęgnacyjne, jak również inne dokumenty i oświadczenia niezbędne do ustalenia prawa do świadczenia pielęgnacyjnego – zatem, 100 % skontrolowanej dokumentacji zawierała komplet wymaganych dokumentów.

- czy świadczenie było przyznawane na właściwy okres zgodnie z art. 24 ust. 4 ustawy o świadczeniach rodzinnych ?

Zgodnie z art. 24 ust 4 ustawy o świadczeniach rodzinnych „prawo do zasiłku pielęgnacyjnego lub świadczenia pielęgnacyjnego ustala się na czas nieokreślony, chyba że orzeczenie o niepełnosprawności lub orzeczenie o stopniu niepełnosprawności zostało wydane na czas określony. W przypadku wydania orzeczenia o niepełnosprawności lub orzeczenia o stopniu niepełnosprawności na czas określony prawo do zasiłku pielęgnacyjnego lub świadczenia pielęgnacyjnego ustala się do ostatniego dnia miesiąca, w którym upływa termin ważności orzeczenia. Skontrolowano 8 decyzji przyznających świadczenie pielęgnacyjne i ustalono, iż w 6 przypadkach błędnie ustalono okres na który przyznano prawo do świadczenia pielęgnacyjnego , w tym zakresie 75 % decyzji wydana była błędnie

- czy świadczenie było przyznawane we właściwej wysokości?

Świadczenie pielęgnacyjne obecnie przysługuje w wysokości 620 zł miesięcznie poczynając od lipca 2013 r., (wcześniej 520 zł), przysługuje za niepełne miesiące kalendarzowe i wypłaca się je w wysokości 1/30 świadczenia pielęgnacyjnego za każdy dzień. Należną kwotę zaokrągla się do 10 groszy w górę.

W 6 na 8 decyzji przyznających prawo do świadczenia pielęgnacyjnego został błędnie określony okres przyznania świadczenia, tym samym błędnie została wyliczona wysokość

świadczenia, aczkolwiek jedynie w 4 decyzjach spośród 6 kwota świadczenia została wskazana w błędnej wysokości, w pozostałych 2 przypadkach pomimo przyznania świadczenia za niepełny miesiąc kalendarzowy, świadczenie zostało określone w pełnej wysokości. Jednakowoż, strona na konto dostała niepełną wysokość świadczenia (kwota nie wynikała z decyzji).

Z uwagi na powyższe w tym zakresie 50 % decyzji wydana była błędnie.

- czy świadczenie przyznawane było osobom uprawnionym w świetle przepisów art. 17 ust. 1 i art. 27 ust. 4 ustawy o świadczeniach rodzinnych?

Świadczenie pielęgnacyjne z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej przysługuje:

- 1) matce albo ojcu,
- 2) opiekunowi faktycznemu dziecka,
- 3) osobie będącej rodziną zastępczą spokrewnioną w rozumieniu ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- 4) innym osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy ciąży obowiązek alimentacyjny, z wyjątkiem osób o znacznym stopniu niepełnosprawności

- jeżeli nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

Wszystkie skontrolowane decyzje zostały przyznane osobom uprawnionym tj. w 7 przypadkach świadczenie przyznane było matce sprawującej opiekę nad niepełnosprawnym dzieckiem, w jednym przypadku świadczenie zostało przyznane siostrze sprawującej opiekę nad bratem, zatem w tym zakresie 100% decyzji objętych kontrolą została wydana poprawnie.

- czy w sytuacjach wątpliwych były przeprowadzane wywiady środowiskowe potwierdzające okoliczności, o których mowa w art. 17 ?

Jeżeli w stosunku do osoby ubiegającej się o świadczenie pielęgnacyjne lub osoby pobierającej to świadczenie wystąpią wątpliwości dotyczące okoliczności, o których mowa w

art. 17, organ właściwy może zwrócić się do kierownika ośrodka pomocy społecznej o przeprowadzenie rodzinnego wywiadu środowiskowego, o którym mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362, z późn. zm.), w celu weryfikacji okoliczności, o których mowa w art. 17.

Podczas czynności kontrolnych ustalono, iż dokumentacja w tym zakresie nie budzi zastrzeżeń i nie zachodziły przesłanki uzasadniające przeprowadzenie wywiadu środowiskowego.

- czy świadczenie przyznawane było w przypadku, gdy niepełnosprawność osoby wymagającej opieki powstała: nie później niż do ukończenia 18 roku życia lub w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej, jednak nie później niż do ukończenia 25 roku życia?

Świadczenie pielęgnacyjne przysługuje, jeżeli niepełnosprawność osoby wymagającej opieki powstała nie później niż do ukończenia 18. roku życia lub w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej, jednak nie później niż do ukończenia 25. roku życia.

Świadczenie pielęgnacyjne było przyznawane dla osób, które sprawowały opiekę nad osobami, albo zaliczonymi do osób niepełnosprawnych łącznie ze wskazaniem konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji, albo ze znacznym stopniem niepełnosprawności. W tym drugim przypadku niepełnosprawność powstała od urodzenia. A zatem, 100% decyzji w tym zakresie wydana była prawidłowo.

- czy świadczenie było przyznawane osobie spełniającej którykolwiek z warunków określonych w art. 17 ust. 5?

Świadczenie pielęgnacyjne nie przysługuje, jeżeli:

1) osoba sprawująca opiekę:

a) ma ustalone prawo do emerytury, renty, renty rodzinnej z tytułu śmierci małżonka przyznanej w przypadku zbiegu prawa do renty rodzinnej i innego świadczenia emerytalno-rentowego, renty socjalnej, zasiłku stałego, nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, zasiłku przedemerytalnego lub świadczenia przedemerytalnego,

b) ma ustalone prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego lub świadczenia pielęgnacyjnego;

2) osoba wymagająca opieki:

- a) pozostaje w związku małżeńskim, chyba że współmałżonek legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności,
- b) została umieszczona w rodzinie zastępczej, z wyjątkiem rodziny zastępczej spokrewnionej, rodzinnym domu dziecka albo, w związku z koniecznością kształcenia, rewalidacji lub rehabilitacji, w placówce zapewniającej całodobową opiekę, w tym w specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym, z wyjątkiem podmiotu wykonującego działalność leczniczą, i korzysta w niej z całodobowej opieki przez więcej niż 5 dni w tygodniu;
- 3) na osobę wymagającą opieki inna osoba ma ustalone prawo do wcześniejszej emerytury;
- 4) członek rodziny osoby sprawującej opiekę ma ustalone prawo do dodatku do zasiłku rodzinnego, o którym mowa w art. 10, specjalnego zasiłku opiekuńczego lub świadczenia pielęgnacyjnego;
- 5) na osobę wymagającą opieki jest ustalone prawo do dodatku do zasiłku rodzinnego, o którym mowa w art. 10, prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego lub prawo do świadczenia pielęgnacyjnego;
- 6) na osobę wymagającą opieki inna osoba jest uprawniona za granicą do świadczenia na pokrycie wydatków związanych z opieką, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej.

Jak ustalono podczas czynności kontrolnych, nikomu nie przyznano świadczenia pielęgnacyjnego spełniającego którykolwiek z powyższych warunków, a zatem 100% decyzji w tym zakresie została wydana prawidłowo.

- czy w przypadku przyznania świadczenia innym osobom niż spokrewnione w pierwszym stopniu z osobą wymagającą opieki były spełnione wszystkie warunki o których mowa w art. 17 ust. 1a ustawy o świadczeniach rodzinnych?

Osobom, innym niż spokrewnione w pierwszym stopniu z osobą wymagającą opieki, przysługuje świadczenie pielęgnacyjne, w przypadku gdy spełnione są łącznie następujące warunki:

- 1) rodzice osoby wymagającej opieki nie żyją, zostali pozbawieni praw rodzicielskich, są małoletni lub legitymują się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;
- 2) nie ma innych osób spokrewnionych w pierwszym stopniu, są małoletnie lub legitymują się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;

3) nie ma osób, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i 3, lub legitymują się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Z dokumentacji kontrolnej wynika, iż zachodził tylko jeden przypadek na osiem objętych kontrolą w którym świadczenie pielęgnacyjne zostało przyznane osobie innej niż spokrewniona w pierwszym stopniu (siostra na brata). Natomiast jak wynika z dokumentacji, zostały spełnione łącznie wszystkie ww. warunki, (w aktach sprawy znajdowały się odpisy zgonu potwierdzające śmierć obojga rodziców, poza tym siostra stanowi jedyną rodzinę) tak więc 100% decyzji w tym zakresie wydana była prawidłowo.

- czy strony były informowane o utracie uprawnień do świadczenia pielęgnacyjnego?

Organ właściwy, w terminie 2 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw tj. do końca lutego 2013 r., miał obowiązek poinformować osoby otrzymujące świadczenie pielęgnacyjne o wygaśnięciu z mocy prawa decyzji o przyznaniu prawa do świadczenia pielęgnacyjnego i warunkach nabywania prawa do specjalnego zasiłku opiekuńczego i świadczenia pielęgnacyjnego. Zespół kontrolny ustalił, iż dnia 06.02.2013 r. została rozesłana powyższa informacja do wszystkich świadczeniobiorców świadczenia pielęgnacyjnego, kontrolą objęto 7 z nich, we wszystkich przypadkach ww. informacja została rozesłana.

2. Prawidłowość i zasadność przyznawania zasiłków pielęgnacyjnych - oceniono pozytywnie z uchybieniami.

Podczas czynności kontrolnych starano się ustalić, czy jednostka kontrolowana z należytą starannością i rzetelnością, jak również w oparciu o obowiązujące przepisy przyznawała zasiłki pielęgnacyjne. W tym celu kontroli poddane zostało 10 % decyzji przyznających zasiłek pielęgnacyjny. Oceny dokonano na podstawie mierników odnoszących się do kontrolowanego zagadnienia.

Ponadto badając dokumentację źródłową próbowano ustalić:

- czy decyzje przyznające zasiłki pielęgnacyjne wydawane są przez osoby uprawnione?

Podobnie jak w przypadku świadczeń pielęgnacyjnych pracownik merytoryczny zajmujący się realizacją zadań z zakresu przyznawania świadczeń pielęgnacyjnych posiada stosowne

upoważnienie do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń rodzinnych i do wydawania w tych sprawach decyzji.

- czy jednostka kontrolowana wydawała decyzje przyznające prawo do zasiłków pielęgnacyjnych w oparciu o kompletny wniosek?

Kontroli poddano dokumentację 18 osób, którym w miesiącu lipcu 2013 r. był wypłacony zasiłek pielęgnacyjny. Wszystkie decyzje wydane były w oparciu o kompletny wniosek. Do wniosku dołączane były między innymi: dokument stwierdzający tożsamość osoby ubiegającej się o zasiłek pielęgnacyjny, orzeczenie o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności, jak również inne dokumenty i oświadczenia niezbędne do ustalenia prawa do zasiłku pielęgnacyjnego – zatem, 100 % skontrolowanej dokumentacji zawierała komplet wymaganych dokumentów.

- czy zasiłek pielęgnacyjny przyznawany był osobom uprawnionym w świetle przepisów art. 16 ust. 2 i 3 ustawy o świadczeniach rodzinnych?

Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje: niepełnosprawnemu dziecku, osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, osobie, która ukończyła 75 lat.

Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje także osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia.

Na podstawie skontrolowanej dokumentacji stwierdzono, iż jednostka kontrolowana wydaje decyzje przyznające prawo do zasiłku pielęgnacyjnego osobom uprawnionym. I tak, w 4 przypadkach świadczenie zostało przyznane na niepełnosprawne dziecko, w 9 przypadkach na osobę niepełnosprawną w wieku powyżej 16 roku życia, legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, oraz w 5 przypadkach zasiłek pielęgnacyjny przyznano osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, gdzie niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia. Wszystkie decyzje zostały przyznane osobom uprawnionym, zatem 100 % decyzji w tym zakresie wydana była prawidłowo.

- czy prawo do zasiłku pielęgnacyjnego przyznawane było w oparciu o art. 24 ust 1-4 ww. ustawy?

Jeżeli w okresie trzech miesięcy, licząc od dnia wydania orzeczenia o niepełnosprawności lub orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, zostanie złożony wniosek o ustalenie prawa do świadczenia uzależnionego od niepełnosprawności, prawo to ustala się począwszy od miesiąca, w którym złożono wniosek o ustalenie niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności.

Prawo do zasiłku pielęgnacyjnego lub świadczenia pielęgnacyjnego ustala się na czas nieokreślony, chyba że orzeczenie o niepełnosprawności lub orzeczenie o stopniu niepełnosprawności zostało wydane na czas określony. W przypadku wydania orzeczenia o niepełnosprawności lub orzeczenia o stopniu niepełnosprawności na czas określony prawo do zasiłku pielęgnacyjnego lub świadczenia pielęgnacyjnego ustala się do ostatniego dnia miesiąca, w którym upływa termin ważności orzeczenia. Stwierdzono, iż w 2 przypadkach jednostka kontrolowana przyznała świadczenie osobie uprawnionej od dnia istnienia niepełnosprawności, a nie od miesiąca, w którym złożono wniosek o ustalenie niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności. Zatem 89 % decyzji w tym zakresie wydana była prawidłowo.

- czy zasiłek pielęgnacyjny przyznawany był we właściwej wysokości ?

Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje w wysokości 153 zł. Wszystkie decyzje objęte kontrolą, tym zakresie wydane były prawidłowo.

- czy został przyznany zasiłek pielęgnacyjny osobie umieszczonej w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie?

Zasiłek pielęgnacyjny nie przysługuje osobie umieszczonej w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie. W skontrolowanych dokumentach nie znajdował się taki przypadek .

- czy został przyznany zasiłek pielęgnacyjny osobie uprawnionej do dodatku pielęgnacyjnego?

Zasiłek pielęgnacyjny nie przysługuje osobie uprawnionej do dodatku pielęgnacyjnego. W skontrolowanych dokumentach nie znajdował się taki przypadek.

- czy w sytuacjach wątpliwych organ występował do ZUS o weryfikację okoliczności o których mowa w art. 16 ust. 6 ustawy o świadczeniach rodzinnych?

Podczas czynności kontrolnych stwierdzono, iż w żadnym przypadku nie występowano z zapytaniem do ZUS o weryfikację uprawnień do pobierania zasiłku pielęgnacyjnego, podczas gdy takie wątpliwości mogą występować u co najmniej 4 osób.

3. Terminowość wydawania decyzji i wypłacania świadczeń opiekuńczych – oceniono pozytywnie.

Kontroli poddano dokumentację świadczeń opiekuńczych również w zakresie terminowości wydawania i wypłacania świadczeń opiekuńczych. Sprawdzono czy jednostka kontrolowana wydaje decyzje z zachowaniem terminu, o którym mowa w art. 35 KPA, jak również czy terminowo wypłaca przyznane świadczenia - wybrano miesiąc lipiec 2013 r. na kontrolne sprawdzenie terminowości wypłaty świadczeń. Oceny dokonano na podstawie mierników odnoszących się do kontrolowanego zagadnienia. I tak, badając dokumentację źródłową próbowano ustalić:

- czy decyzje wydawane były terminowo (zgodnie z art. 35 KPA)

Skontrolowano 26 decyzji przyznających prawo do świadczeń opiekuńczych i ustalono, iż wszystkie decyzje wydane były z zachowaniem terminu o którym mowa w art. 35 KPA – 100 % skontrolowanych decyzji wydana była w terminie.

- czy decyzje realizowane były z zachowaniem terminu określonego w decyzji z uwzględnieniem art. 26 ustawy o świadczeniach rodzinnych?

Świadczenia rodzinne wypłaca się nie później niż do ostatniego dnia miesiąca, za który przyznane zostało świadczenie rodzinne. W przypadku złożenia wniosku w sprawie ustalenia prawa do świadczeń rodzinnych po 10 dniu miesiąca, świadczenia rodzinne za dany miesiąc wypłaca się najpóźniej do ostatniego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym złożono wniosek.

Skontrolowano 26 decyzji pod względem terminowości wypłaty przyznanego świadczenia. Organ kontrolowany wypłacał świadczenia zgodnie z terminem wskazanym w decyzjach- co znajduje potwierdzenie w listach wypłat, aczkolwiek nie we wszystkich decyzjach wskazany był termin wypłaty świadczenia . Przeważnie rozpisany był jeden rok w którym wskazywano konkretny dzień wypłaty. Wypłaty dokonywane były przelewem na konto, bądź gotówką w kasie. Sprawdzeniu wypłaty przyznanych świadczeń dokonano w miesiącu lipcu 2013 r. – 100 % skontrolowanych decyzji wypłacono z zachowaniem terminu.

Dodatkowo należy zaznaczyć, iż w jednym przypadku dot. zasiłku pielęgnacyjnego, a we wszystkich decyzjach dotyczących świadczenia pielęgnacyjnego wypłata świadczenia nastąpiła przed uprawomocnieniem się decyzji- decyzjom nie został nadany rygor

natychmiastowej wykonalności uzasadniający wypłatę świadczenia przed uprawomocnieniem.

Za kryteria oceny posłużyły:

- legalność – W toku kontroli stwierdzono naruszenie przepisów prawa w zakresie art. 24 ust 2 a, ust. 4 ww. ustawy o świadczeniach rodzinnych.
- rzetelność – Świadczenia pielęgnacyjne przyznawane były na niewłaściwy okres, co miało wpływ na wysokość wypłacanego świadczenia. W decyzjach zawierały się omyłki mogące wprowadzić w błąd stronę postępowania. Ponadto jednostka kontrolna nie czyniła żadnych kroków mających na celu weryfikację przyznanych świadczeń, w tym przypadku zasiłków pielęgnacyjnych. W zakresie terminowości wydawania i wypłacania świadczeń opiekuńczych należy stwierdzić, iż w 33% przypadków, świadczenia wypłacane były przed uprawomocnieniem się decyzji.

W toku kontroli stwierdzono następujące uchybienia:

W zakresie zasadności przyznawania świadczeń pielęgnacyjnych stwierdzono, iż w 6 przypadkach wskazano okres przyznania świadczenia do dnia ważności orzeczenia, co jest sprzeczne z zapisem art. 24 ust 4 ustawy o świadczeniach rodzinnych, gdzie wskazane jest, iż prawo do świadczenia pielęgnacyjnego ustala się do ostatniego dnia miesiąca, w którym upływa termin ważności orzeczenia. A z uwagi na fakt, iż świadczenie pielęgnacyjne jest świadczeniem podzielnym, strony postępowania zamiast pełnej wysokości kwoty świadczenia pielęgnacyjnego, wyliczone je miały w niepełnej wysokości.

Decyzją z dnia 25.07.2013 r. nr OPS.4702.104.2013 r. Pani (*) złożyła wniosek o przyznanie świadczenia pielęgnacyjnego w związku z opieką sprawowaną nad niepełnosprawnym synem (*). Dokument stwierdzający niepełnosprawność ważny jest do 15.11.2015 r. I tak, jednostka kontrowana przyznała wnioskowane świadczenie na okres od 01.07.2013 do 15.11.2015 r. z zaznaczeniem, iż wysokość świadczenia za listopad 2015 r. wynosi 310 zł.

(*) – Wyłączenia dokonał zespół kontrolny na podstawie art. 5 ustawy z dnia 6.09.2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. Nr 112, poz. 1198 ze zm.)

Analogiczna sytuacja miała miejsce w przypadku decyzji nr. OPS.4702.108.2013, nr OPS.4702.109.2013, nr OPS.4702.70.2013 oraz OPS.4702.103.2013r.

W kontekście Pani (*), która po raz pierwszy ubiegała się o przyznanie świadczenia pielęgnacyjnego, świadczenie zostało przyznane na okres od 10.06.2013 do 30.06.2013 r. w wysokości 520 zł i od 01.07.2013 do 18.07.2018 r. w wysokości 620 zł.

Jak wynika z przelewu dokonanego na konto strony, Pani (*) w miesiącu lipcu otrzymała 1 384 zł. tzn. 620 zł należne za miesiąc lipiec, 364 zł naliczone za miesiąc czerwiec plus 2 x 200 zł dodatku do świadczenia pielęgnacyjnego (a nie jak wynikało z decyzji 520 za miesiąc czerwiec). Powyższy stan rzeczy tłumaczyłaby sytuacja, w której do dnia 10.06.2013 r. istniałyby przesłanki uniemożliwiające otrzymanie wnioskowanego świadczenia, (np. zatrudnienie) natomiast fakt, iż strona złożyła wniosek w powiatowym zespole orzekania o niepełnosprawności dnia 10.06.2013 r. nie stanowi uzasadnienia, aby świadczenie przyznać od 10.06.2013 r. i tym samym kwotę świadczenia podzielić proporcjonalnie do dni. Zgodnie z art. 24 ust. 2a ustawy o świadczeniach rodzinnych „jeżeli w okresie trzech miesięcy, licząc od dnia wydania orzeczenia o niepełnosprawności lub orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, zostanie złożony wniosek o ustalenie prawa do świadczenia uzależnionego od niepełnosprawności, prawo to ustala się począwszy od miesiąca, w którym złożono wniosek o ustalenie niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności”.

W zakresie zasadności przyznawania zasiłków pielęgnacyjnych stwierdzono, iż zasiłek pielęgnacyjny przyznawany jest od dnia złożenia wniosku w Powiatowych Zespole do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności. I tak np. strona w dniu 06.03.2009 r. złożyła wniosek o zasiłek pielęgnacyjny. Organ właściwy decyzją z dnia 18.05.2009 r. nr OPS/8128/SR/101/2009 przyznał zasiłek pielęgnacyjny na okres od 06.03.2009 r. do odwołania. Z dokumentów sprawy wynika, iż wniosek o ustalenie stopnia niepełnosprawności strona złożyła w dniu 06.03.2009 r., i od tej daty został przyznany zasiłek pielęgnacyjny.

Analogiczna sytuacja miała miejsce przy decyzji z dnia 15.07.2009 r. nr OPS/8128/SR/517/2009.

Zgodnie z art. 24 ust 2 a ww. ustawy „Jeżeli w okresie trzech miesięcy, licząc od dnia wydania orzeczenia o niepełnosprawności lub orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, zostanie złożony wniosek o ustalenie prawa do zasiłku pielęgnacyjnego (...), prawo to ustala

(*) – Wyłączenia dokonał zespół kontrolny na podstawie art. 5 ustawy z dnia 6.09.2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. Nr 112, poz. 1198 ze zm.

się począwszy od miesiąca, w którym złożono wniosek o ustalenie niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności”.

Ponadto zastrzeżenia budzi fakt, iż jednostka w żadnej sytuacji nie weryfikowała zasadności przyznania zasiłku pielęgnacyjnego co doprowadzić może do wypłacania świadczeń z dwóch źródeł, w przypadku gdy strona postępowania ma jednocześnie przyznany dodatek pielęgnacyjny.

W zakresie terminowości wątpliwości budzi fakt, iż świadczenia w niektórych przypadkach wypłacane były przed uprawomocnieniem się decyzji. Powyższy stan rzeczy miał miejsce w przypadku wszystkich decyzji dot. świadczenia pielęgnacyjnego i jednej decyzji dot. zasiłku pielęgnacyjnego (z dnia 23.07.2013 r. nr OPS.4701.46.2013)

Osobą odpowiedzialną za powstanie opisanych uchybień jest Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Dąbiu Pani Renata Bożemska, który sprawuje nadzór nad prawidłową realizacją zadań zleconych wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Z uwagi na stwierdzone nieprawidłowości zalecam:

- rozważenie możliwości powołania w podstawie prawnej decyzji art. 130 § 4 w przypadku, gdy realizacja decyzji następuje przed uprawomocnieniem;
- w przypadku wystąpienia sytuacji wątpliwych dotyczących przyznania zasiłku pielęgnacyjnego (dla osoby która mogłaby pobierać dodatek pielęgnacyjny) - rozważenie możliwości kierowania zapytania do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, w celu weryfikacji przyznanych zasiłków pielęgnacyjnych;
- przyznawać zasiłki pielęgnacyjne zgodnie z art. 24 ust. 2a ustawy o świadczeniach rodzinnych;
- wydanie decyzji prostujących błęd z urzędu w przypadku decyzji nr OPS.4702.104.2013, nr OPS.4702.108.2013, nr OPS.4702.109.2013, nr OPS.70.2013, nr OPS.4702.103.2013, w kontekście art. 24 ust. 4 ustawy o świadczeniach rodzinnych (art. 31 ustawy o świadczeniach rodzinnych)
- w przypadku Pani (*) wypłacić wyrównanie za okres od 01.06.2013 r. do 09.06.2013 r.;

(*) – Wyłączenia dokonał zespół kontrolny na podstawie art. 5 ustawy z dnia 6.09.2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. Nr 112, poz. 1198 ze zm.)

- zweryfikować pozostałe decyzje przyznające prawo do świadczenia pielęgnacyjnego w kontekście art. 24 ust 4 ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Na podstawie art. 46 ust. 3 pkt 3 i art. 48 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. 2011 Nr 185, poz. 1092) oczekuję w terminie 30 dni liczonym od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wniosków oraz wykonywania zaleceń, a także o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

Od niniejszego wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Z up. WOJEWODY LUBUSKIEGO

Jan Świrepo

Wicewojewoda Lubuski